

ינואר 2004 • גיליון מס' 8

פאָנאָ

עיתון מרכז שניידר לרפואת ילדים מקבוצת שירותי בריאות כללית

לגדול עם הסוכרת

קשובים
לבעיות קשב
עמ' 9

בראבו
למצטיינים!
עמ' 16

עשור
לילדים שלנו
עמ' 21

האחיות
המתאמות
עמ' 23

במכון לאנדוקרינולוגיה וסוכרת במרכז שניידר מלמדים ילדים סוכרתיים כיצד לחיות עם המחלה בשלום - ומעניקים סיכוי חדש לילדים עם בעיות גדילה והתבגרות. פרופ' משה פיליפ (בתמונה) מסביר כיצד. עמ' 12-13

מי שמכיר מקרוב את מרכז שניידר לרפואת ילדים יודע, שאצלנו אין "עונות יובש", גם לא בקיץ. ובכל זאת, את החורף, שהשנה נותן אותותיו מוקדם מהרגיל מבחינת תחלואות ילדים, אפשר בהחלט להגדיר כ"עונה הלוהטת" במרכז שניידר. תחלואות החורף רק מוסיפה על העומס הרב ועל לחץ העבודה הגדול שכולנו מצויים בו במשך כל ימות השנה. אני רוצה לנצל במה זו בכדי לשוב ולהודות לכולכם, אנשי צוות בית החולים בכל היחידות והמחלקות, על כך שאתם נותנים את המירב גם בתנאים לא פשוטים, במסירות רבה, במקצוענות שהפכה לשם נרדף למרכז שלנו, ותמיד-תמיד עם אותו חיוך שכבר אפשר להגדירו כ"סמל המסחרי" של שירות הלקוחות במרכז שניידר. אותה מקצוענות ואותה רמת שירות מוצאות ביטוי גם בהישג שנוקף לזכותנו בפרשת רמדיה, כאשר תגובה מהירה של צוות בית החולים סייעה לאיתור מזוזה של גורם הפגיעה ומנעה אסון גדול יותר. כמו תמיד, גם גיליון זה של "פאזל" משקף היבטים רבים של האיכות והשירותיות שחרתנו על דגלנו. שמירה על האיכויות הללו מהווה משוכה גבוהה גם בתנאים רגילים - לא כל שכן בתקופה כלכלית קשה ומורכבת כמו זו שאנו מצויים בה בשנתיים האחרונות. המאמץ של כולנו קריטי להצלחת המשימה בעיקר במצב של הידוק החגורה: כל אחת ואחד מאיתנו מחויב לחיסכון ולשימוש נכון במשאבים. תודה לכם, עובדות ועובדים יקרים, על ההבנה וההיענות, ותודה לשירותי בריאות כללית על ה"גב" שהיא מעניקה לנו, גם במצב שבו מערכת הבריאות כולה מצויה במשבר לא קל. רק ביחד - נתגבר!

לסיום, ברכות לכולכם על עבודתכם הנפלאה - במיוחד למצטייני מרכז שניידר, שאת סיפורם תוכלו לקרוא בגיליון זה; וכמובן, לעמותת "ילדים שלנו" המציינת בימים אלו עשור לפעילותה. שלכם,

פרופ' מרק מימוני, מנהל מרכז שניידר

פרשת רמדיה אומנם כבר מאחורינו אך ההד שהיא עוררה מוצא עדיין ביטוי ב"פאזל" זה, השמיני במספר. במדור המורחב "בקידמת הרפואה" תמצאו כתבה בנושא הוויטמינים וחשיבותם, ואילו המדור "בזכוכית מגדלת" עוסק הפעם באכילה והאכלה. את הכתבה המרכזית בחרנו להקדיש הפעם למכון לאנדוקרינולוגיה וסוכרת הפועל במרכז שניידר ומטפל בילדים סוכרתיים ובלדים עם בעיות גדילה והתבגרות. בגיליון זה תוכלו לקרוא גם על טיפול בבעיות קשב, על פרויקט מ"ש היוצא לדרך בימים אלו, על האחיות המתאמות, על הישגים של מצוינות רפואית וטיפולית - ביניהם מקרים של הצלת חיים, על המצטיינים, המתנדבים, התורמים... ובעיקר עליכם, חברי צוות בית החולים, אתם שמניעים את גלגלי המכונה הרפואית והאנושית הזאת. כרגיל, נשמח לתגובותיכם והארותיכם. שתהיה לכם קריאה נעימה,

המערכת

חנוכה תשס"ד: חג מואר ומתוק בשניידר

את שורת אירועי חנוכה במרכז שניידר לרפואת ילדים פתחו השנה שני אירועים שקידמו את פני החג: הצבת חנוכיית בלונים ענקית באולם המבואה של המרכז וחלוקת מאות סופגניות לילדים המאושפזים. חנוכיית הענק, כולה מבלונים, פיארה את מרכז שניידר בכל ימי החנוכה, ביוזמת חברת "בלון לי" שהקימה אותה להנאת הילדים המאושפזים וכל המבקרים במרכז. את החנוכה, בגובה של לא פחות מ-15 מטרים, ניתן היה לראות היטב מכל קומות בית החולים. למותר

לציין שהיא גרמה להתלהבות רבה בקרב הילדים והוריהם ויצרה התקהלות גדולה של העוברים והשבים בלובי מרכז שניידר. לחלק הטעים של אירועי חנוכה דאגו באגודה למלחמה בסרטן וברשת בנמ"ז, שבפרויקט משותף חילקו סופגניות לכ-800 ילדים ומבוגרים חולי סרטן במרכז שניידר ובבית החולים בילינסון. את הסופגניות חילקו מאיה ישעיהו ושרון איילון, המוכרת יותר ככוכבת "קחי אותי שרון" וקצת פחות כמתנדבת קבועה ומסורה באגודה למלחמה בסרטן. היה חג שמח.

כתובת המערכת:

מרכז שניידר לרפואת ילדים בישראל
רח' קפלן 14, פתח תקוה 49202
טל 03-9253208 פקס 03-9253901
rshaked@clalit.org.il

עורכת ומפיקה: ריבה שקד

חברי המערכת: פרופ' שי אשכנזי,
זיוה כספי, רונית ספיבק, גלית בר-מור,
רבקה גרוס, לאה וייסמן, משכית שוחט
כתיבה, עריכה ועיצוב: שריג רעיונות

ינואר 2004 • גיליון מס' 8

פאזל

עיתון מרכז שניידר לרפואת ילדים בישראל

פרשת רמדיה: עירנות הרופאים בשניידר מנעה אסון לאומי

הפרשה הזאת זיעזעה את הארץ כולה, וזה המקום לשוב ולהזכיר את עירנות הרופאים במרכז שניידר, שבעקבותיה הורדו מהמדפים, בתוך 24 שעות מהדיווח, כל תחליפי החלב הצמחיים של חברת רמדיה. היו אלה רופאי היחידה לטיפול נמרץ בראשות ד"ר טומי שינפלד, ששמו לב לצבר מקרים חריג של ילדים הסובלים מהפרעה במערכת העצבים המרכזית, וכל זאת ללא סיבה ידועה. מנהל מרכז שניידר, פרופ' מרק מימוני, מינה לבדיקת הנושא את ד"ר איתמר שליט, מנהל היחידה למחלות זיהומיות. במקביל, ביקשו הרופאים בטיפול נמרץ מההורים לחפש מכנה משותף בין הילדים. הדיווח שנשלח ממרכז שניידר למשרד הבריאות, אודות המקרים החריגים והעובדה שכל הנפגעים ניזונו מרמדיה צמחית, הביא לאיסור גורף על השימוש במוצר. בדיקות שערך משרד הבריאות גילו כי בפורמולה חסר הוויטמין החיוני B1. גילוי

זה, שנעשה במהירות בעקבות הדיווח של מומחי שניידר, הציל למעשה את חייהם ואת איכות חייהם של תינוקות רבים. מייד עם החלטת משרד הבריאות לאסור את השימוש בפורמולה, פתחה הנהלת שירותי בריאות כללית את מוקד ה"כללית call" ואחיות ממרכז שניידר הגיעו למוקד כדי לענות על "מבול" שאלות ההורים. דף מידע בנושא, שהוכן על ידי ד"ר שליט, הועבר למוקד הטלפוני, למרכזיית שניידר ולמשרד הבריאות. במקביל, בוצעה היערכות מיוחדת במיין בשניידר על מנת לענות לפניות הטלפוניות הרבות ולמספר העצום של הורים מודאגים שהגיעו למיין עם ילדיהם. פרופ' מימוני, ד"ר שליט וד"ר שינפלד היו זמינים במהלך השבוע כולו לפניות של אמצעי התקשורת הרבים וכמוהם גם נירולוגים, גסטרואנטרולוגים ותזונאיות ממרכז שניידר. שוב הוברר, כי כאשר מדובר בבריאות ילדים, מרכז שניידר הוא הגורם הרפואי המוביל בישראל.

לחזור אחורה בזמן

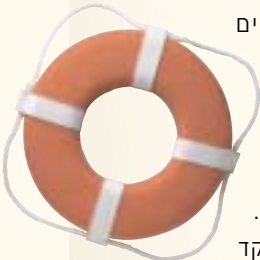
במרפאת פוסט-טראומה חדשה וייחודית במרכז שניידר משיבים ילדים לתפקוד תקין שאבד בשל אירוע טראומתי

במסגרת המחלקה לרפואה פסיכולוגית שבמרכז שניידר נפתחה לאחרונה מרפאת פוסט-טראומה, יחידה מסוגה בארץ. המרפאה מטפלת בשיטה ייחודית בילדים ונוער אשר נחשפו באופן ישיר או עקיף לחוויה טראומטית כגון פעולת איבה, פציעה פיזית, אונס, התעללות, תאונת דרכים וכדומה, וסובלים בשל כך מהפרעה פוסט-טראומטית.

כיום ידוע, כי ההתערבויות הטיפוליות המועילות ביותר במקרה של טראומה הן התערבויות ממוקדות הכוללות מתן מידע מקיף על התסמונת הפוסט-טראומטית, חשיפה בדמיון

וחשיפה לדברים שהמטופל נמנע מהם בשל פלשבקם שמחזירים אותו לחוויית האירוע. הטיפול מתמקד

בסימפטומים הפוסט-טראומטיים ומטרתו העיקרית לתת תחושת שליטה וביטחון ולהחזיר את הנפגע לתפקוד שאיפיון אותו טרם החשיפה לטראומה. באמצעות החשיפה המבוקרת, המטופל חווה מחדש ובתנאים בטוחים את הזיכרון הטראומטי ולומד כי מדובר בזיכרון שאינו מסוכן בהווה. כמו כן, ניתנת הדרכת הורים שבמהלכה זוכים ההורים לכלים המאפשרים הבנה וסיוע לנפגע. הטיפול ממומן על ידי ה-UJA וניתן ללא תשלום. לפרטים נוספים אפשר לפנות ללילך רחמים בטל' 03-9244955 או לפקס 03-9253864.

תודה, שניידר!

בעקבות פרשת רמדיה הגיעו למרכז שניידר מכתבי תודה רבים. לפניכם, אחד מהם

עבודת קודש יום-יומית

לצוות מחלקת טיפול נמרץ במרכז שניידר: הרופאים, האחיות והאחים, העובדת הסוציאלית, כוח העזר ומזכירות המחלקה;
 33 ימים של אשפוז במחלקת טיפול נמרץ עברו על בתנו נילי ועלינו.
 33 ימים של דאגות, חרדות ומתחים.
 33 ימים של תפילות, תקווה ואופטימיות.
 כיצד נתאר במילים את עבודת הקודש היום-יומית של כל אחד ואחת מצוות המחלקה? מילות הסבר, מילות עידוד ואפילו כוס תה חם עזרו לנו לעבור ימים קשים אלו. מעומק ליבנו אנו אומרים לכם תודה.
 רצינו להביע את הערכתנו העמוקה ואת שביעות רצוננו על המסירות שבה טיפלתם בבתנו נילי וריפאתם אותה, וכן על הטיפול והעזרה שהענקתם לנו, ההורים, בגישה הומנית ומתוך טוב לב. תמיד נזכור ונצייץ את עבודת הקודש אותה אתם עושים יום ולייל ללא ליאות.
 נילי, הלל ונורית ברזיר

סגרה מעגל בפגייה

לפני 12 שנה היתה אליחי ברקוביץ פגית קטנטנה, באינקובטור של פגיית בית חולים השרון (שאוחדה ארבע שנים מאוחר יותר עם פגיית שניידר). אליחי נולדה בשבוע 26 להריון, במשקל 920 גרם בלבד. לרגל שנת בת המצווה שלה, היא בחרה להתנדב בפגייה של שניידר בניהולה של פרופ' לאה סירוטה (בתמונה, עם אליחי).

"מחבואים" עם מטריות:

תערוכת ילדי שניידר נחנכה בחנוכה

בנר שלישי של חנוכה נפתחה בבית סותבי'ס בתל אביב, במעמד שר הבריאות, התערוכה "מחבואים" המציגה יצירות אמנות של ילדי מרכז שניידר. התערוכה מציגה את עבודות הילדים, המבטאות חלק מעבודת המרכז החינוכי, בפיקוח משרד החינוך (מחוז מרכז). פרויקט "מטריות או לא להיות" שנערך השנה איפשר לילדים להפוך את המטריות כולן לפסלים ססגוניים. בעזרת

צבעים, פאייטים ומיגוון חומרים שינו המטריות את צורתן והפכו ליצירות אמנות מרהיבות, הפותחות שער אל עולם הפנטזיה של הילדים. "עבודת היצירה והשימוש במטרייה כאובייקט איפשרה לילדים לשהות בעולם האגדות, התקוות והחלומות ולשכוח לזמן קצר את המציאות", אומרים במערך החינוכי שבמרכז שניידר, המעסיק 22 מורות לחינוך מיוחד, תרפיסטיות ומורה לאמנות. במסגרת העשייה במערך החינוכי, יוצרים הילדים מדי שנה עבודות אמנות מרשימות וייחודיות המהוות בסיס ללוח שנה ולתערוכה שנתית. במסגרת התערוכה "מחבואים" הוצעו למכירה מטריות אשר צוירו על ידי ילדים מאושפזים, כאשר כל ההכנסות הן קודש לפרויקטים של המערך החינוכי ולמימון פעילויות לימודיות וחינוכיות לילדים, תרפיסטיות בתחומים שונים, חומרי לימוד ועוד. בתמונה: מנכ"ל שירותי בריאות כללית, זאב וורמברנד, מבקר בתערוכה.

"ילדים למען ילדים":

מיזם של נתינה ולימודים

"מתי בפעם האחרונה עשית משהו בשביל מישהו?... בחברת י.ב.מ החליטו לקחת את השורה הזאת, משירו של יענקל'ה רוטבליט, ולעשות "משהו" בשביל ילדי מרכז שניידר. החברה תרמה קורס לפיתוח תוכן אינטראקטיבי באמצעות מולטימדיה לתלמידי חטיבת הביניים "רשיש", על מנת שאלו יתרמו את התוצרים לקהילת הילדים המאושפזים במרכז שניידר. שיתוף הפעולה הזה הניב את פרויקט "ילדים למען ילדים" למען המרכז החינוכי בשניידר. במסגרת הקורס, פיתחו התלמידים לומדות מגוונות המתאימות לילדים בגילאי בית הספר, שבאמצעותן יכולים הילדים המאושפזים להמשיך ללמוד ולהתקדם גם ממיטת חוליים. תוצרי הפרויקט הוענקו לנציגי המרכז החינוכי במרכז שניידר בטקס הוקרה שנערך בנוכחות מנכ"ל י.ב.מ מאיר ניסנסון, ראש מינהל החינוך בעיריית פתח תקוה וסגן ראש העיר יעקב בן שמחון, ומנהל חטיבת הביניים "רשיש" ישראל גלבוע.

הציורים של אורי עיטרו את הלובי

אורי סגל, נער בן 16 החולה במחלת GSD ומטופל במכון האנדוקרינולוגי במרכז שניידר לרפואת ילדים, חנך במרכז תערוכת ציורים פרי עבודתו. ציוריו המרהיבים של אורי, בסגנון הנאיבי, עיטרו את כתלי אולם המבואה של המרכז במשך כשבועיים ימים, וזכו להדים נלהבים ביותר מכל אלו שנחשפו אליהם.

השרשרת והתקווה

ילדה פלשתינית נותחה בליבה במרכז שניידר וחייה ניצלו בזכות הצוות הרפואי ו"שרשרת התקווה" - עמותת בינלאומית בעלת שלוחה ישראלית, המממנת ניתוחים מצילי חיים לילדים בעולם השלישי

שניידר. במהלך הניתוח, שנערך ב-10 בדצמבר, תוקן החור הגדול בליבה ועימו גם מסתם אבי העורקים. מספר שעות לאחר הניתוח נותקה בתול ממערכת ההנשמה והחלה לנשום, לאכול וללכת בכוחות עצמה. בתוך מספר ימים שוחררה הילדה לביתה (ראו "שניידרמדיה" בעמ' 19).

יצוין, כי פרופ' מרק מימוני, מנהל מרכז שניידר לרפואת ילדים, הקים בישראל שלוחה עצמאית של

עמותת "שרשרת התקווה" - עמותת צרפתית בינלאומית למען בריאות הילד בעולם השלישי, אשר שמה לה למטרה ללמד רפואת ילדים דחופה, לאתר ולממן ניתוחים מצילי חיים לילדים ולסייע בנושאים כמו התפתחות הילד ובעיות למידה אצל ילדים. השרשרת הזאת, מסתבר, נושאת עימה לא מעט תקווה.

ד"ר נזי, בתול גילודי ואמה

"רק ניתוח לב פתוח יכול להציל את חיי בתך - והכתובת הטובה ביותר לכך היא מרכז שניידר". המשפט הזה, שאמר הקרדיולוג ד"ר אסלי נזי מבית החולים בצורת לאמה של בתול גילודי בת החמש וחצי מגנין, היה צעד ראשון בדרך להצלת חיי הילדה, שסבלה מפגיעה משנית במסתם אבי העורקים בעקבות חור מולד בלבה. באמצעות ד"ר נזי הגישה המשפחה בקשה לשתי עמותות

- האחת "נווה שלום" והשנייה "שרשרת התקווה". שתי העמותות גייסו במשותף את הסכום הדרוש למימון הניתוח בשניידר. "הניתוח היה מחויב המציאות על מנת למנוע פגיעה נוספת במסתם, אשר היתה עלולה לגרום לאי ספיקה לבבית", אומר פרופ' ברנרדו וידנה, מנהל המחלקה לניתוחי חזה ולב במרכז

מרכז שניידר למען בטיחות ברכב: ההטמעה מתחילה מבית

"עובדים תחילה" - זהו שמה של תוכנית חדשה המשותפת למרכז שניידר ולארגון "בטרים", המרכז הלאומי לבטיחות ולבריאות, למען נסיעה בטוחה ברכב. אולם הפעם, להבדיל מפרויקטים משותפים קודמים, פונה הקמפיין קודם כל לקהל יעד פנימי: עובדי מרכז שניידר ובני משפחותיהם. המסרים, הנוגעים כולם לצמצום היפגעות ילדים ברכב, מועברים באמצעות פעילויות חווייתיות והדרכות, כגון טיפים שימושיים, שאלון 'בחן את עצמך' בנושא בטיחות ברכב, הפניגה בטיחות באולם הכניסה של המרכז הכולל דוכני יצירה והפעלה, יום התקנת ובדיקת מושבי בטיחות, וכן הדרכות ייעודיות בנושא בטיחות ברכב שיועברו לעובדי המרכז. הפעילות המתמשכת מצטרפת לפעילויות אחרות של מרכז שניידר בעבר ובהווה למען מניעת היפגעות בקרב ילדים.

איזה יופי, מרכז שניידר!

מי שביקר אי פעם במרכז שניידר לרפואת ילדים מקבוצת שירותי בריאות כללית, לא יתפלא על הבחירה הבאה: בתחרות "בית חולים נאה בישראל יפה 2003" זכה מרכז שניידר בדגל היופי - הפרס הגבוה ביותר בתחרות של המועצה לישראל יפה, על הצטיינות בטיפוח המרכז הרפואי. בתחרות, בה השתתפו 40 בתי חולים ברחבי הארץ, נשפטו המתחרים בפרמטרים של נקיין, טיפוח הסביבה, איכות סביבת העבודה והאסתטיקה הכללית. "מרכז שניידר חרת על דגלו מיום הקמתו להוות סביבה צבעונית, נעימה וידידותית לילדי ישראל, ואנו בטוחים כי סביבה כזו מסייעת לתהליך החלמתם של הילדים", אמר פרופ' מרק מימוני, מנהל מרכז שניידר לרפואת ילדים, במהלכו של טקס הענקת דגל היופי.

רגעים של אושר עם שרית חדד

לאפרת כהן בת ה-8 לא היו הרבה רגעים מאושרים כל כך מאז שחלתה בסרטן: הזמרת שרית חדד הגיעה לבקר אותה והעלתה על פניה חיוך ענק. בעזרת עמותת "קו לחיים", הגיעה שרית חדד למרכז שניידר עם אמרגנה אבי גואטה ובילתה דקות ארוכות עם אפרת. הן שרו יחדיו, צחקו, שוחחו והעבירו חוויות. אפרת קיבלה מהזמרת הנערצת ים של מתנות בהקדשתה האישית: לוח שנה ענק, יומנים, מחברות ועוד. כאשר שרית חדד נפרדה מאפרת, היא נשארה עוד זמן רב במחלקה ופגשה בילדים נוספים, לשמחתם הרבה וגם לשמחת ההורים והצוות.

גשרים למען השלום ודובונים למען הילדים

שירותי בריאות כללית, וחילקו דובונים יפהפיים לכל הילדים המטופלים. על התווית הקטנה שצורפה לכל אחד מהדובונים נכתבו המילים הבאות:

הדובים נתרמו על-ידי אנשים שאיכפת להם
סילדו ישראל.
איכפת להם כששנאה מתמקדת בישראל
איכפת להם כאשר מוות ופגיעים נגרמים בידי
הסדר.
איכפת להם כאשר מצב בדיאטותי ומצב הכספי
נורם לקשיים.
הם נוצרים תוסכים מגשרים למען השלום
בברזיל, אוסטרליה,
קנדה, ארצות הברית, ודום אמריקה.
תפילתינו שהדובי הזה יזכיר לכם שיש אנשים שאיכפת להם.

נציגי "גשרים למען השלום", ארגון נוצרים תומכי ישראל מדרום-אפריקה, הפועלים לטיפול קשרים בין נוצרים ליהודים ברחבי העולם באמצעות חינוך ומעשים טובים, ביקרו לאחרונה במרכז שניידר לרפואת ילדים מקבוצת

מסורת חנוכה נמשכת: הפסטיגל הגיע לשניידר

הפסטיגל, כידוע, איננו משודר בטלוויזיה בשידור חי, מה שלא מנע מילדי מרכז שניידר ליהנות גם השנה משידור ישיר של האירוע באמצעות מערכות חברת פוליקום ומתנדבי החברה, בשיתוף סולן הפקות ואגודת עזר מציון. לפני ההופעה, זכו הילדים החולים מהמחלקה האונקולוגית וממחלקת הדיאליזה לצ'ופר מיוחד: מפגש און-ליין מרגש עם כוכבי הפסטיגל מאחורי הקלעים, הכל באמצעות תקשורת וידאו, ישירות אל המסך

שבחדר הסטארלייט. יעל בר-זוהר הבטיחה לילדים כי ההופעה שבה יצפו תוקדש לכל אחד מהם, ויהודה לוי הוסיף: "אנחנו כאן בפסטיגל רק שחקנים זמרים ואילו אתם, הילדים המאושפים בשניידר, אתם הגיבורים האמיתיים של החיים".

על הניסים ועל הנפלאות אשר חוללו המכבים (מת"א)

כוכבי הכדורסל של מכבי תל אביב הגיעו בחנוכה למרכז שניידר והנעימו את החג לילדים המאושפים. בתמונה: גור שלף ויתם הלפרין במחלקת הדיאליזה.

בכירי המשטרה ממחוז שרון הגיעו לביקור בשניידר

בסוף חודש אוקטובר אירח מרכז שניידר ביקור של מפקד מרחב שרון במשטרת ישראל, תנ"צ עמיחי שי. בביקור השתתפו גם מפקד תחנת משטרת פתח תקוה, סניצ' ניסים אנקרי, וקציני מטה נוספים. הם נועדו עם מנהל מרכז שניידר, פרופ' מרק מימוני, לפגישת היכרות שבמהלכה הביע מפקד המרחב את נכונות המשטרה לשתף פעולה עם מרכז שניידר ולתרום למען ילדי המרכז. כן נדון שיתוף פעולה הדדי בין המרחב לבין בית החולים.

I.S.S - הספק הכי חבריק של שניידר

לא מעט בזכותם, מרכז שניידר לרפואת ילדים נראה כפי שהוא נראה - ואף זכה ב"דגל היופי". הכירו את חברת I.S.S. אשמורת, חברה בינלאומית לשירותי ניקיון המספקת את שירותיה למרכז שניידר מאז פתיחתו. החברה מעסיקה בשניידר כ-110 עובדי ניקיון, הנותנים שירות במשך 24 שעות ביממה: בוקר, צהריים, ערב ולילה בכל פינה בבית החולים: במחלקות, במרפאות, במשרדים, בשטחים הציבוריים ובמטבחים. על העובדים מופקדים יוסי גריידי וסגניותיו, אשר עושים מלאכתם באהבה, בנאמנות ובאכפתיות. "העובדים עצמם מגלים לא רק מקצועיות בעבודה אלא נאמנות ומסירות לבית החולים - תכונות שלא יסולאו בפז ומלוות אותם ביום יום", מדגישה יהודית ליבוביץ', מנהלת התפעול. כדי להמחיש את החשיבות הרבה שהחברה רואה בפיתוח ומיומנות, בניהול והכשרה מקצועית וברכישת מיכון מתקדם, הגיעה משלחת של חברת I.S.S. העולמית לביקור בשניידר (בתמונה).

ערוץ 6, קומה 5... אקשן!

קומה 5 של מרכז שניידר הפכה למשך ימים מספר ל"לוקיישן" ותיפקדה היטב כאתר צילומים מאולתר, כאשר ערוץ הילדים התמקם בה להכנת תוכנית על ילד המאושפז בבית חולים לילדים. התוכנית צולמה כולה במרכז שניידר במהלך הקיץ האחרון, שודרה בערוץ הילדים ביום הילד הבינלאומי וזכתה לתגובות נלהבות. זו ההזדמנות להודות לכל צוות המחלקה הכירורגית, לעמותה למען המחלקה הכירורגית, לאיציק הליצן, לטיפול נמרץ לב, וליחידות המשק, הנקיון, האחזקה והביטחון של מרכז שניידר אשר סייעו להצלחת הצילומים.

דוברות הכללית סיירו במרכז שניידר

מרכז שניידר לרפואת ילדים מקבוצת שירותי בריאות כללית אירח במהלך החודש האחרון את דוברות הכללית - אלו האמונות על החזית התקשורתית של בתי החולים והמחוזות השונים בארגון הבריאות הגדול במדינה. במהלך המפגש נועדו הדוברות עם פרופ' מימוני, מנהל מרכז שניידר, אשר פרש בפניהן את השקפת עולמו לגבי תפקיד הדוברת. הדוברות סיירו ביחידות ובאתרים שונים של מרכז שניידר ולמדו מקרוב הן על הפן המקצועי והן על הפן הייחודי המאפיין בית חולים לילדים.

ויטמינים: לא רק B1

פרשת רמדיה העלתה לכתורות את חשיבות הוויטמינים בגיל הילדות. פרופ' גבריאל דינרי, מנהל המכון לגסטרואנטרולוגיה ותזונה במרכז שניידר, מרחיב את היריעה

כמויות אלו קרויות RDA - Recommended Daily Allowances. כיום מוסיפים ויטמינים ומינרלים לתרכובות מזון לתינוקות ולמאכלים המיועדים לילדים גדולים יותר, כגון לדגנים, על מנת לוודא אספקה יומית מתאימה. תוספות ויטמינים הן זולות יחסית, וניתן להשיג גם ללא מרשם רופא. מסיבה זו, ובשל מערכות פרסום אגרסיביות, חלק לא קטן מהאוכלוסייה משתמש בקביעות בוויטמינים שונים. חלקם משתמשים בתוספי ויטמינים על מנת לתקן חסרי מזון אמיתיים או משוערים, ואילו אחרים רואים בוויטמינים תרופת פלא למיגון רחב של מחלות, מפיקור שכלי ועד להצטננות ומחלות לב. כאן המקום להזכיר, שכמו במרכיבי מזון אחרים, יותר הוא לא תמיד טוב יותר: עודף ויטמינים יכול לגרום לסימני הרעלה, לתופעות לוואי ולהפרעה בפעילות תרופות מסוימות. לכן יש להתייחס לוויטמינים כאל תרופה, והמלצות לגבי מתן תוספות יש לקבל מסגל רפואי מוסמך בלבד.

תוספות ויטמינים: מתי ולמי?

בהתאם להנחיות משרד הבריאות, תוספת ויטמינים ניתנת במקרים הבאים: ויטמין K ניתן לתינוקות במחלקת הילודים, על מנת למנוע דימומים עקב הפרעה בקרישה. כל התינוקות מקבלים תוספת של ויטמין A+D החל מגיל ארבעה חודשים ועד גיל שנה, ופגים מקבלים זאת מגיל חודשיים. הסיבה לכך היא שבחלב אם רמת ויטמין D היא נמוכה, ותוארו מקרי רכבת בתינוקות יונקים. למרות שרמת ויטמין A בחלב אם היא תקינה, ואין צורך רפואי בתוספת, רוב התכשירים מכילים הן ויטמין D והן ויטמין A. מרבית תרכובות המזון לתינוקות מועשרות בוויטמינים, ומספקות את כמות הוויטמינים היומית הדרושה, אך הנחיות משרד הבריאות מחייבות מתן ויטמין A+D גם לתינוקות המקבלים תרכובות אלו. לתינוקות המקבלים תוספות שונות החל מגיל שישה חודשים, בהתאם להנחיות טיפת החלב, אין צורך במתן תוספות של ויטמינים מקבוצת B ו-C. קבוצות אוכלוסייה בסיכון גבוה למצבי חסר, שבהן יש צורך בתוספות ויטמינים ומינרלים, כוללות ילדים ממשפחות במצב כלכלי ירוד או הסובלים מהזנחה, ילדים עם אנורקסיה או בדיאטת הרזיה בלתי מבוקרת, מתבגרות בהריון וילדים עם הפרעות ספיגה או שלשול כרוני. נשים בהריון או מניקות (ראו מסגרת) זקוקות לתוספת ברזל, סידן וחומצה פולית, ואלו הניזונים מכלכלה בעלת ערך קלורי נמוך זקוקים לרוב לתוספת ויטמינים ומינרלים. צמחונים וטבעונים (בייחוד אלו שאינם אוכלים מוצרי חלב) זקוקים לתוספת של סידן, ברזל, אבץ וכן ויטמין B12 שאינו נמצא במקורות צמחיים.

החוסר בוויטמין B1 שנתגלה ברמדיה הצמחית הגביר את המודעות לאספקת ויטמינים בגיל הילדות. הוויטמינים הם מרכיבי מזון שהתגלו במשך מאה השנים האחרונות, בעיקר כתוצאה ממחקרים לסיבות של מחלות חסר שונות. שמם נגזר מהמלים Vita - חיים, ו-Amine, מאחר שבתחילה חשבו שהם מורכבים מחומצות אמינו. הוויטמינים הם תרכובות אורגניות שאינן שייכות לאבות המזון - כלומר אינם שומנים, פחמימות או חלבונים. מדובר במרכיבים תזונתיים ההכרחיים בכמויות קטנות לתפקוד מטבולי תקין של תהליכים שונים בגוף, ואשר הגוף חייב לקבלם ממקור חיצוני ואינו יכול לייצרם בעצמו. הוויטמינים מחולקים לשתי קבוצות עיקריות, בהתאם למסיסותם: אלו המסיסים בשומן וזקוקים לו בכדי להיספג במעי - A, D, E, K - ואלו המסיסים במים, ברובם מקבוצת B, וכן חומצה פולית וויטמין C. תפקידם העיקרי של ויטמינים אלו לשמש כקו-אנזימים בתהליכים מטבולים שונים. המחסנים הקיימים בגופנו של מרבית הוויטמינים המסיסים במים הם קטנים יחסית, ולכן יש צורך באספקה יומית קבועה שלהם. פרט ל-B12, מקורות צמחיים יכולים לספק לגופינו את הדרושה היומית לכל סוגי הוויטמינים.

יותר הוא לא תמיד טוב יותר

רשויות המזון השונות, בהתבסס על מחקרים רפואיים, קבעו את כמויות הוויטמינים היומיות הדרושות לתזונה נכונה בגילים השונים.

אבחון מהיר חסך לתינוק נזק ניורולוגי בלתי הפיך

בחודש ספטמבר האחרון הגיע למרכז שניידר תינוק בן שלושה חודשים וחצי עם סימנים ניורולוגים קשים, שלשולים, חוסר תאבון, ישנוניות וחיוורון. בדיקה העלתה כי התינוק, אשר ניזון מחלב אם בלבד, סובל ממחסור חמור בוויטמין B12 - מחסור הגורם לאנמיה קשה ועלול לגרום לנזקים חמורים בהתפתחות המוח ומערכת העצבים. הסתבר כי האם טבעונית קיצונית והמזון שהיא צורכת אינו מכיל כלל את הוויטמין המדובר. התינוק קיבל מייד זריקות של B12 ושב לאיתנו תוך מספר ימים. "למרבה המזל, התינוק הגיע אלינו בזמן ואובחן מיידית, כך שלא נגרם לו נזק בלתי הפיך", אומרת ד"ר רחל שטראוסברג, ניורולוגית בכירה במרכז שניידר.

קשובים לבעיות קשב

מרפאה חדשה לילדים לקויי קשב וריכוז בנויה על קשר זמין ורצוף עם המטופלים. פורום ynet, בניהול פרופ' אבינועם שופר, מסייע לכך

פרופ' שופר ולקוח צעיר

מופעל במרפאה מרכז התקשורת המאפשר להורים לדווח ולקבל מענה אישי במיגוון אמצעים (אי-מייל, פקס או טלפון). המוקד פתוח לכל שאלה והמענה ניתן על ידי רופא, כאשר המעקב נעזר בשאלוני מעקב תקופתיים הנשלחים להורים בצורה יזומה. מדובר במודל אינטראקטיבי מקיף וכוללי - "למיטב ידיעתנו, יחיד מסוגו בארץ", אומר פרופ' שופר. שמונה חודשים מאז השקתה מטפלת המרפאה במאות ילדים ומספרם רק הולך וגדל, שכן בעיית קשב וריכוז דורשת טיפול מתמשך. בנוסף לטיפול הבסיסי מציעה המרפאה שירותים אבחוניים נוספים שאינם כלולים בסל וניתנים בתשלום נפרד, כגון מבחן ממוחשב לכימות של איכות הקשב (מבחן קונרס), אשר מסייע גם לבדיקת השפעת הריטלין - התרופה הנפוצה לבעיות אלו; ושירותי אבחון פסיכו-דידקטי או ניוור-פסיכולוגי.

ההמלצה: להיזהר מ"תרופות פלא"

"חשוב להבהיר את ההבדלים בין המרפאה ומרכז התקשורת שלה, לבין הפורום באינטרנט", אומר פרופ' שופר, "הפורום הינו פורמט מצומצם, שנועד לתת להורים כיוון ולהשלים ידע כללי - אך אינו מהווה המלצה על תרופות וגם לא תחליף לחוות דעת נוספת". כמנהל הפורום, הוא מחויב לזהירות יתרה: "ההורים חשופים למרפאים למיניהם בשיטות שונות ומשונות, חלקם שרלטנים המציעים פתרונות לא מבוקרים ולא מוכחים. האלטרנטיבות הללו עלולות להזיק, לא רק לכיס אלא בעיקר כי הן מונעות קבלת טיפול נכון תוך אובדן זמן יקר. הדבר מחייב ניפוי קפדני של הודעות בפורום, ואני שב ומזהיר את ההורים מתרופות פלא לא בדוקות". ואם אתם מבקשים מקור מידע מקיף ומוסמך בנושא - בקרוב יראה אור מדריך שניידר להורים של ילדי ADHD. לפרטים: 03-9253649, טל 03-9253308, פקס SCMCINEURO@clalit.org.il

אחוז גבוה מאוד, כ-10 אחוזים מכלל הילדים בישראל, סובלים מהפרעות קשב וריכוז המתבטאות בחוסר מנוחה, חוסר סבלנות וקשיי התמדה בלימודים ובפעילויות שונות. ערוצי טיפול ומידע חדשים בנושא זה, בניהול מומחי מרכז שניידר, מסייעים עתה להורים להתמודד טוב יותר עם הבעיה. את הערוצים הספציפיים הללו מוביל פרופ' אבינועם שופר, נירולוג בכיר במרכז שניידר. פרופ' שופר יזם את הקמת המרפאה לטיפול בקשיי קשב וריכוז - וכרופא מומחה משניידר מרכז שני פורומי בריאות של אתר ynet בנושאי "הפרעות קשב וריכוז" ו"ניורולוגיית ילדים". הוא מסביר: "רוב ילדי ה-ADHD - המונח הרפואי לילדים עם בעיות קשב וריכוז - סובלים מבעיה נירולוגית הקשורה למבנה המורכב והעדין של המוח. יש גם ילדים שהבעיה

נובעת אצלם מקושי רגשי או סביבתי. חשוב להדגיש שלקות הקשב איננה קשורה באינטליגנציה נמוכה, ולכן, ילד היפראקטיבי שאינו מממש את הפוטנציאל שלו סובל עקב כך מתסכול רב, המהווה מקור לקשיים רגשיים ראשוניים או משניים. מדי יום אנו מקבלים פניות קורעות לב של הורים שילדיהם נפלטו ממערכות לימודיות בגלל קשיים שכאלו, ומשתדלים לעזור להם ככל הניתן".

עומס על שירותי הניורולוגיה

שירותי הניורולוגיה לילדים בשניידר "סובלים" מעומס אדיר של פניות מכל קצות הארץ, הן בשל מספר הילדים הרב הסובלים מקשיי קשב וריכוז והן בשל הדאגה הרבה המקננת בלב ההורים כאשר מועלית אפשרות של בעיה נירולוגית. דווקא משום כך, עולה הצורך שלא לאבד קשר עם המטופלים. אחת הדרכים לכך היא הפורום האינטרנטי (ראו מסגרת). "נשלחות המון שאלות מגולשים, ודבר אחד ברור עולה מהן: במקרים רבים בשירותי הניורולוגיה בכל הארץ, מטופלים יוצאים מחדר הרופא מבלי שכל המידע נהיר להם", אומר פרופ' שופר, "להורים חסר ידע, הם חרדים ומאוד מבלבלים. אחד הלקחים שלי מפורום ynet היה צורך דחוף בהקמת מרכז תקשורת שיאפשר קשר רציף עם ההורים ומעקב אחר הילד, ויהווה כתובת תומכת לכל שאלה".

מרפאת קשב במודל חדשני

על סמך ההבנה הזאת הוקמה השנה במסגרת המכון לניורולוגיה מרפאה במודל חדשני לטיפול בבעיות קשב וריכוז. המפגש עם ההורים מתחיל בהרצאה מקדימה למתן רקע מקיף לגבי מהות הבעיה, תוך דגש על תפקוד הילד בסביבתו הטבעית - משפחה, חברים ומורים. המפגש מנוצל להכנה ולהנחיות, בכדי שבמרפאה תהיה הפגישה יעילה וממוקדת. כחלק מלקחי הפורום באינטרנט,

שניידר ב-ynet: 19 פורומים

19 פורומים בערוץ הבריאות של אתר ynet מנוהלים על ידי טובי המומחים ממרכז שניידר, העונים מדי יום לגולשים על שאלות במיגוון תחומים ברפואת ילדים. זהו שירות נגיש וזמין לקהילה, שאינו בבחינת ייעוץ או תחליף לביקור אצל הרופא. פורום הניורולוגיה, כמו דומיו בניהול מומחי שניידר, זוכה להצלחה רבה. בשיא משבר רמדיה הפורום כמעט וקרס: "ענינו על 150 שאלות בשעתים", מזכר פרופ' שופר. לפורום מגיעים דרך ynet.co.il או דרך אתר שניידר: schneider.org.il

השתלות מח עצם: להבין את הבסיס הביולוגי

ד"ר שטיין

השתלות מח עצם מבני אדם מבוצעות בעולם מתחילת שנות ה-70. עשרות אלפי השתלות כאלו נעשות מדי שנה בעולם, בכלל זה כ-40 השתלות בשנה במרכז שניידר. ובכל זאת, הבסיס הביולוגי לנושא השתלות מח עצם עדיין מהווה נושא מחקרי לוחט. "אנו לא מבינים לגמרי איך התאים שמזריקים דרך הווריד מוצאים דרכם למח העצם, איך הם מתיישבים שם ואיך הם משקמים את מערכת ייצור הדם והחיסון", אומר ד"ר ג'רי שטיין, מנהל היחידה להשתלות מח עצם במרכז שניידר, "אם נבין את התהליך לעומקו נוכל לשפר את הטיפול". מסיבה זו הוקמה לאחרונה בשניידר מעבדה למחקר מח עצם בניהולו של ד"ר נדיר אשכנזי, המשתפת פעולה עם מוסדות מחקר מובילים בארה"ב. "דרך המחקר נוכל לווסת את הטיפול לפי התופעות הביולוגיות של קליטת התאים, לנסות לנבא סיכויי הצלחה ולפתח שיטות טיפול מתאימות יותר למחלה או למטופל", אומר ד"ר שטיין. גאוות המעבדה היא שיטה חדשנית שד"ר אשכנזי היה אחד ממפתחיה. שיטה זו מאפשרת למדען להביט לתוך מח העצם של בעל חיים חי ולעקוב אחר התאים בשיטות אופטיות מתקדמות, כדי לבחון כיצד התא מתנהג בזמן אמיתי. "מח עצם שנקלט אפילו בחלקו", טוען ד"ר שטיין, "מאפשר השתלה של איברים אחרים מאותו אדם ויכול למנוע את דחיית השתל. מחקר זה, שמצוי עדיין בראשיתו, יהווה נושא מרכזי אצלנו בשנת 2004 ויאפיין את המעבדה כרב-תחומית עם השלכות לאנדוקרינולוגיה, נפרולוגיה, כירורגיה והשתלות איברים". המעבדה החדשה צפויה לעמוד בחזית המחקר, בעזרת 'גב חזק' מנהלת מרכז שניידר ובמימון קרן פרנקל, שהקימה את המעבדה ותמכה בה בצעדיה הראשונים. "הלואי שנוכל לבצע השתלה בילד מבלי שיפתח תופעות לוואי שקיימות היום", מסכם ד"ר שטיין, "שהשתל ייקלט במאה אחוז בלי דחייה ובלי מחלות חוזרות. כולי תקווה שהמעבדה שלנו תשחק תפקיד חשוב במערכה הבינלאומית להפיכת החזון הזה למציאות".

קשר בין גנים למוח נדון בכנס תסמונות גנטיות

ב-31.11.03 נערך במרכז פלסנשטיין כינוס בנושא תסמונות גנטיות, בהשתתפות מומחים רבים ממרכזים רפואיים ברחבי הארץ. הכינוס נערך ביוזמת ד"ר דורון גוטהלף, המרכז בשניידר את המרפאה לגנטיקה התנהגותית לטיפול בילדים עם תסמונת דיג'ורג' ותסמונת ויליאמס, ובשיתוף פעולה עם עמותת אית"ן (איגוד ישראלי לתסמונות דיררות). את המושבים ניהלו פרופ' אור נוי ממשרד הבריאות, ד"ר ענבר ופרופ' אפטר ממרכז שניידר. פרופ' שוחט, מנהל המכון הגנטי במרכז שניידר, הציג נתוני סקר לפיהם רק 83% מהנשים מעל גיל 35 מבצעות בדיקת מי שפיר למרות המלצת משרד הבריאות. בקרב הנשים הדתיות השיעור נמוך עוד יותר (31%). בהתאם לכך, 70% מהנשים החילונית סבורות שיפסיקו את ההריון במקרה של מום שקשור בפיגור שכלי, בעוד מרבית הנשים הדתיות טענו שבכל מקרה לא יבצעו הפלה. במהלך הכנס תיאר ד"ר גוטהלף את המודל הטיפולי הכוללני במרפאה לגנטיקה התנהגותית. הוא סקר התנהגויות מיוחדות בתסמונות גנטיות ותיאר כיצד הן תורמות לזיהוי הגנים הגורמים להפרעות פסיכיאטריות ושופכות אור על הקשר בין גנים, מבנה המוח ופעילותו.

טף איכות

מח"ש כדאי לדעת

איתן שליפר, המנהל האדמיניסטרטיבי, סוקר את פרויקט הניהול המוביל במרכז שניידר לשנת 2004

על שני צירים מרכזיים נעה הצלחתו של מרכז שניידר: ציר השאיפה המתמדת למצוינות והציר הכלכלי. בשניהם אנו נדרשים להשתפר באופן קבוע, כדי לשמור על מקומו בפסגת רפואת הילדים בישראל. ממ"ש (מדד מחלקתי שניידר) הוא פרויקט פנים ארגוני ארוך טווח היוצא לדרך בימים אלה בכדי לסייע לכולנו להיות יעילים יותר, כלכליים יותר, ואיכותיים בכל פרמטר הניתן למדידה. משמעות המהלך הזה היא שינוי התרבות הארגונית בתוך המרכז. כל הפרמטרים החשובים לנו, כמרכז שלישוני מוביל - כולם נצברים במודל ממ"ש למקשה אחת. הפרויקט יתייחס לכל מרקם החיים המחלקתי ויפרק אותו למדדים אובייקטיביים ומדידים (כגון: זיהומים נרכשים, ציוני סטודנטים, שימושים בתרופות, שביעות רצון לקוחות ועוד). הוא יעניק למנהלי מחלקות ולאחיות אחראיות כלים מתאימים כדי להתמודד טוב יותר עם המשימות השונות, יאפשר לנו להגיב

במהירות הנדרשת בסביבת עבודה דינמית; ובקיצור - יסנכרן את חלקי המכונה הזאת, הנקראת מרכז שניידר, כדי שתפעל באופן מתואם ויעיל יותר. כיצד זה יעבוד? ממ"ש יבחן את ההיבטים השונים של כל יחידה במרכז דרך הצבת פרמטרים ניתנים למדידה, שמאחורי כל אחד מהם יעד איכותי, כמותי או כספי. המודל יותאם למחלקות השונות בהיבטים של איכות, מצוינות וכלכליות - כל מחלקה לפי מאפייניה הייחודיים, ובואו נזכור: מצוינות לא תמיד נמדדת בכסף! בשורה התחתונה, כל יחידה תזכה לציון רבעוני משוקלל שיאפשר לה לדעת את מקומה על ציר שיפור מתמשך ולבחון את היעדים להמשך הדרך. ממ"ש יוצא לדרך בעצם ימים אלו כ"פיילוט", ומובל על ידי מינהלת פרויקט, הכוללת בנוסף לאיתן שליפר את ד"ר איתמר עופר, סגן מנהל המרכז, רות הלוי, מנהלת הסיעוד, אורית בודנר, מנהלת הכספים, תמי בן רון, מנהלת המערך האמבולטורי, אורית מונוביץ וקרן צעירי, כלכלניות, וד"ר עובדי דגן, מנהל טיפול נמרץ לב. בשלב הראשון כולל המודל את המחלקות המאשפוזת ובשלב השני הוא יורחב למערך האמבולטורי ולמחלקות נוספות, כך שכולנו נוכל לתרגם את תוצרי עבודת היום-יום למונחים כמו "איכות", "מצוינות" או "שירות לקוחות". הידע והניסיון קיימים, המודל מגובש היטב, ועכשיו - רק המוטיבציה שלנו, נכונות להתגייס למשימה ושיתוף פעולה יבטיחו את ההצלחה - הצלחה של כולנו.

לגדול עם הסוכרת - ולהמתיק את הגלולה

רק לפני 80 שנה היתה סוכרת הנעורים מחלה קטלנית; היום, בזכות מחקר חדשני ושיטות טיפול מתקדמות, היא מאפשרת חיים - ואפילו איכות חיים. הבנת מערך ההורמונים מאפשרת גם לטפל בהצלחה בילדים עם בעיות גדילה והתפתחות. צוות המכון לאנדוקרינולוגיה וסוכרת במרכז שניידר משלב בהצלחה את הטיפול המקצועי עם תמיכה אנושית

פרופ' פיליפ

במרכז שניידר, מנהל מעקב קבוע אחר כ-1,400 חולי סוכרת סוג 1 ומקבל לא פחות מ-16 אלף ביקורים בשנה של ילדים סוכרתיים ובעלי בעיות אנדוקריניות שונות. "יש לא מעט יחידות דומות בארץ, אבל המכון שלנו מתבלט עם התמחות ייחודית ומקיפה ועם שילוב בין יכולות שירותיות, מחקריות והוראתיות, שמציבות אותנו במקום מכובד בצמרת העולמית", אומר פרופ' פיליפ. המכון הוקם על ידי פרופ' לרון בבילינסון כבר בשנות ה-60 ונוהל על ידו עד לשנת 1992, אז החליפו בתפקיד פרופ' קרפ, איש המכון מאז ומתמיד, שניהל אותו חמש שנים נוספות. משנת 1997 מנהל את המכון פרופ' פיליפ, המכהן גם כסגן הדיקן וכמנהל בית הספר ללימודי המשך בפקולטה לרפואה באוניברסיטת תל אביב. "סוכרת היא מחלה קשה וחסרת ריפוי, המחייבת כל החיים למדוד רמת סוכר בדם ולהזריק אינסולין כמה פעמים ביום", הוא מסביר, "זו מחלה ללא הפסקה והטיפול בה דורש צוות רב-מקצועי. מכיוון שהטיפול מתמקד בהדרכת החולה כיצד לטפל בעצמו, הילד פוגש כאן לא רק רופא אלא גם אחות, דיאטנית ולעיתים גם פסיכולוג ועובדת סוציאלית".

לאבחן הפרעות גדילה גנטיות

רוב החולים במכון הם ילדי סוכרת סוג 1, המכונה סוכרת נעורים ונגרמת מהרס תאי הבלבל על ידי מערכת החיסון בשל היעדרו של האינסולין. מצמרר לחשוב, שעד לשנת 1921 היתה זו מחלה קטלנית. כיום אפשר לשמור על החיים ולשפר את איכותם, אולם הדבר מצריך טיפול קבוע ומתן אינסולין רצוף. רק לשם הבחנה: סוכרת סוג 2 היא מחלה שונה, המתפתחת אצל מבוגרים, מחייבת לרוב איזון דיאטני בלבד ורק לעיתים טיפול בכדורים או בזריקות. בילדים, סוכרת סוג 2 היא נדירה יותר ומופיעה אצל מתבגרים עם השמנה. במרכז שניידר מטפלים גם ב-28 משפחות עם בעיה של סוכרת גנטית מוכחת

חשבתם פעם על גופנו במונחים של טלקומוניקציה? כדי להמחיש לנו את המערכת הביולוגית, העומדת בבסיס תחום האנדוקרינולוגיה והסוכרת, בוחר פרופ' משה פיליפ, מנהל המכון לאנדוקרינולוגיה וסוכרת במרכז שניידר, בדוגמה מתחום המוכר לכולנו - תחום התקשורת. "לגוף יש שתי מערכות שליטה: בעוד שמערכת העצבים היא טלפון קווי, הרי שמערכת ההורמונים היא רשת סלולרית", מסביר לנו פרופ' פיליפ, "ההורמונים מתפזרים בכל הגוף אבל עובדים רק כשהם נקלטים על ידי רצפטור ספציפי, ממש כפי ששיחה סלולרית יכולה לעלות לאוויר מכל נקודה בעולם אבל תיקלט רק על ידי בעל מספר מסוים שאליו נעשה החיגוי. מה שמעניין הוא, שהרשת הסלולרית הזאת, רשת ההורמונים, מעורבת בכל היבטי החיים שלנו. בעיה הורמונלית יכולה לגרום למיגוון תופעות, מהפרעות גדילה ועד להתבגרות מוקדמת. מחסור באחד ההורמונים החשובים - האינסולין - אחראי להיווצרות מחלת הסוכרת. זהו כל הסיפור, בקיצור".

מקום מכובד בצמרת העולמית

'בקיצור' זה אנדרסטייטמנט, כאשר מדובר בתחום נרחב ומורכב כמו אנדוקרינולוגיה וסוכרת. המכון המקצועי, המטפל בתחום זה

מי "נותן את ההוראה" לפלטת הגדילה?

הפן המחקרי מהווה מקור גאוה לצוות המכון, ומתקיים בשני אספקטים: מחקר קליני (תרופות חדשות, ציוד חדש וטכנולוגיות חדשות) ומחקר בסיסי הנערך במעבדת מחקר מולקולרית. במחקר זה מעלים שאלות בסיסיות הקשורות למחלות אנדוקריניות ומנסים לאפיין מוטציות משפחתיות כדי "להקדים רפואה למכה" עוד לפני הולדת הילד הבא. צוות המכון מעורב במחקרים עם פורומים בינלאומיים שונים ועם מכונים בינלאומיים בארה"ב ובאירופה. בתחום הסוכרת הוא שותף, לדוגמה, בהקמת רשת אירופית למחקר שמטרתו פיתוח לבלב מלאכותי; ובתחום הגדילה הוא חבר בקבוצת מחקר בתחום בלוטת הגדילה - הקבוצה הראשונה בעולם שהצליחה להצביע על מנגנון הקושר בין תזונה וגדילה ולאפיין הורמון היוצא מתאי השומן ו"נותן את ההוראה" לפעילותה של פלטת הגדילה. במקביל למחקר, מתקיימת במכון פעילות הוראתית-אקדמית נרחבת: צוות המכון חונך סטודנטים, מלמד רופאים מתמחים ואחיות ומקיים ימי עיון שנתיים לרופאים מהקהילה.

רגינה אופן, האחיות האחראיות, עם ילדים המטופלים במכון

עם מחלקות האשפוז ומייעץ בתחומי התמחותו כמעט לכל מחלקה: החל מייעוץ לפגייה, בקשר לפגים שנולדים עם הפרעות בבלוטת התריס ובמשק הסוכרים; דרך המחלקה הכירורגית (פרופ' פיליפ: "לא מזמן הוזעקנו לאבחון של ילדה שנכנסה לניתוח הרניה ובמהלכו נמצאו בה שני אשכים") ועד למחלקה האונקולוגית, שבה כל מטופל מצוי במעקב של המכון, על מנת לוודא שמערכת הגדילה שלו אינה נפגעת בשל ההקרנות או הטיפול הכימותרפי. במקביל, צוות המכון יוצא לקהילה עם ייעוץ בבתי חולים אחרים ועם רופאים הנשלחים למרפאות קהילתיות. במסגרת פרויקט "רופא עמית" מגיעים למכון אחת לשבוע רופאי מרפאות מרחבי הארץ, המהווים מעין שגרירי שניידר בקהילה. "חלקם אנדוקרינולוגים וחלקם רופאי ילדים שמתעניינים בנושא ומהווים עבורנו זרוע לייעוץ בקהילה ולשמירה על קשר עם השטח", מסביר פרופ' פיליפ. מכיוון שלקוחות המכון הם חולים כרוניים, הפוקדים אותו בתדירות קבועה לאורך שנים, נוצרים קשרים אישיים חזקים בין אנשי הצוות לילדים המטופלים. "אנו יוצאים איתם לטיולים, מלווים אותם מהגן, דרך בית הספר, תנועת הנוער ועד לצבא עם המחלה וההתמודדות איתה בכל היבטי החיים", אומרת האחיות רגינה אופן, ופרופ' פיליפ מסכם: "לכל אחד מאיתנו כאן במכון יש משפחה נוספת גדולה, חוץ מהמשפחה הפרטית שלו בבית".

מסוג *mody*. בצד טיפול בסוכרת, מטפל המכון בבעיות גדילה והתבגרות הנובעות מחוסר איזון הורמונלי. גם כאן, מצוי המכון בחזית הידע העולמי ומטפל לא רק בחולים מרחבי הארץ אלא גם מהעולם. מסביר פרופ' פיליפ: "אנו מסוגלים לאבחן הפרעות מולקולריות גנטיות בציר של הורמון הגדילה ולטפל בילדים הללו כך שיגבהו יותר מהוריהם. במשפחה מסוימת, לדוגמה, עם חוסר משפחתי בהורמון גדילה, מצאנו שהסיבה לכך היא חוסר של פקטור שיעתוק המשותף למספר גנים, וגורם לכך שבלוטת יותרת המוח מייצרת הרבה פחות הורמונים מכל סוג. החוכמה היא לאבחן ולדעת מראש אילו בעיות צפויות להתפתח".

שילוב מקצועי ואנושי מוצלח

במכון לאנדוקרינולוגיה וסוכרת עובדים אלו בצד אלו רופאים ואחיות, עובדות סוציאליות ופסיכולוגים, דיאטניות וצוות מינהלה. "יש כאן שילוב מוצלח מאוד בין מקצועיות לאנושיות", אומר פרופ' פיליפ, "קחו למשל את אחיות הסוכרת, בעלות התמחות ספציפית ממוקדת ביותר בנושא זה על כל היבטיו. בזכות האנשים הנפלאים הללו אנו מגיעים לרמה מקצועית מובילה".

ומוסיפה האחיות האחראיות, רגינה אופן: "המסר המרכזי שלנו הוא 'לתפור' טיפול אישי לכל ילד, והכוונה אינה רק למהלך הרפואי נטו אלא לכל המעטפת הטיפולית הכוללת טיפול רגשי, משפחתי ורפואי. אנו עומדים לרשות החולים שלנו 24 שעות ביממה ו-365 יום בשנה; כל חולה נושא תמיד בכיסו את מספר טלפון שלנו; הפקנו עבורם אפילו מגנט למקרר בבית. אנו זמינים תמיד". דגש חזק מושם על המרכיב המשפחתי, שכן מדובר במחלה המטופלת ברובה בבית. זו הסיבה שבמכון מתקיימות סדנאות להורים, קבוצות תמיכה, מפגשים להורי ילדים עם תסמונות מיוחדות כמו בנות עם התבגרות מוקדמת, ואף קבוצות תמיכה והדרכות לבני משפחה ולמטפלים במעגל השני (ראו מסגרת).

ייעוץ מקצועי, במרכז ובחוץ

מדי יום מאבחנים במכון חולים המגיעים מבחוץ ומאושפזים במחלקות השונות במרכז שניידר. צוות המכון מצוי בקשר הדוק

הכניסה להורים אסורה

מפגש משפחתי, כאשר בזמן ההרצאות נהנו הילדים מפעילות מיוחדת. המבוגרים האיזו לדברי הצוות הבכיר של המכון: מנהל המכון, פרופ' משה פיליפ; ד"ר נעמי ויינרוב, רופאת סוכרת בכירה במכון; העובדת הסוציאלית הראשית עידית מיטלמן; הפסיכולוג הראשי אבינועם גלצר ואחות הסוכרת מיכל שפירא. האירוע הסתיים בפאנל ובדין פתוח על בסיס שאלות ותשובות.

כנס מיוחד לסבים וסבתות, אחים ואחיות, מטפלות וגנות של ילדים עם סוכרת נערך לאחרונה במרכז שניידר. במכון לאנדוקרינולוגיה וסוכרת הגיעו למסקנה כי הטיפול היום-יומי בילדים קטנים (עד גיל 7) החולים בסוכרת דורש מעורבות של מטפלים קרובים נוספים, ומכיוון שעד כה כוונת המידע וההדרכה להורי הילד בלבד, הוחלט לערוך מפגש ייחודי עבור מטפלי "המעגל השני". הכנס התנהל במתכונת של

המרפאה לבעיות אכילה והאכלה: אם לא תאכל יבוא רופא

חוסר שגשוג של תינוקות ופעוטות יכול להיגרם לא רק בשל בעיה רפואית, אלא גם עקב דפוסי האכלה לא תקינים: בעיות בקשר אם-תינוק, העלולות להוות סכנה לבריאות ולהתפתחות. את ה"פלונטר" הזה מתירים במומחיות במרפאה לבעיות אכילה והאכלה, הפועלת בתוך אשפוז יום בשניידר

ד"ר שטייר

מום בלב, שצריך היה לעלות במשקל כדי שיוכל להיכנס לניתוח.

גסטרוסטום הוא צינור המחובר ישירות לקיבה, ומשמש במקרים מסוימים כאמצעי הזנה לילדים המאושפזים. "לאחר חודשים ארוכים של תזונה כזאת, קורה שחלקם מאבדים את מיומנויות האכילה דרך הפה - תחושת טעם, נגיסה, מציצה", אומר ד"ר שטייר, "לוקח לנו חודשים לגמול אותם מהצינור וללמד אותם כיצד לאכול מחדש".

מרפאה בעיסוק נכנסת לתמונה במקרים כאלו, ומלמדת

את הילד לפתח מחדש מיומנויות אכילה. במקביל היא מדריכה את ההורים כיצד לחשוף את הילד שוב לטעמים ולמרקמים דרך טכניקות האכלה מתאימות, לדוגמה - הזנה בכפית במקום בבקבוק. בטיפול משתלבים גם פסיכולוגים, שכן הירידה במשקל גורמת להורים חרדות המחייבות התייחסות וטיפול.

זו כבר השנה הרביעית שהמרפאה

לבעיות אכילה והאכלה פועלת במרכז שניידר. "כשהיא הוקמה, לא תיארונו לעצמנו עד כמה רב הצורך ואיזה ביקוש גדול יהיה לשירות הזה", אומר ד"ר שטייר. **עבודת צוות היא הסוד** שמאחורי הפעילות המוצלחת. במרפאה פועלים במשותף גורמים שונים ממיגוון תחומים רפואיים וטיפוליים. הם מקיימים פגישות שוטפות, שבהן דנים בכל מקרה לגופו ובודקים כיצד לפעול לפתרונו על הצד הטוב ביותר.

ואחרי הקדמה כזאת, בואו ניתן להם את הכבוד שהם ראויים לו. יחד עם ד"ר שטייר עובדים ד"ר אברהם זכריה, מנהל אשפוז יום, ד"ר עליזה בלום, פסיכיאטרית ילדים; ולצידם פסיכולוגית הילדים קוקה אלעד, הדיאטנית שרית עטיה, המרפאה בעיסוק יוליאנה אשל, אחיות אשפוז יום אסתי קוזמרסקי (אחות אחראית), שלומית כץ ואיילת פוננסקי, והמזכירות אלגרה וטלי. "השילוב בין הגורמים המקצועיים השונים עוזר מאוד להתמודדות נכונה עם בעיות האכילה וההאכלה, שעיימן אנו מתמודדים", מסכם ד"ר שטייר.

המרפאה לבעיות אכילה והאכלה בגיל הרך מטפלת בתינוקות ובפעוטות עד גיל שלוש - ילדים הסובלים מ"חוסר שגשוג", כדברי ד"ר דוד שטייר, מנהל המרפאה; ובשפה פשוטה יותר: ילדים שאינם עולים במשקל ובגובה כנדרש.

"חוסר שגשוג" יכול להיגרם בשל כמה סיבות: מסיבות רפואיות טהורות, מסיבות הנובעות מאופי הקשר אם-תינוק, מבעיות בטכניקות האכלה או מבעיות סוציאליות.

הילדים המגיעים לטיפול במרפאה נחלקים לשני סוגים: ילדים הסובלים ממחלה גופנית הגורמת לבעיית אכילה; וילדים בריאים אצלם נובעת הבעיה מאיכות הקשר עם ההורה, בעיקר האם, בגיל הניקות. "לעיתים, בשל פירוש לא נכון של האם למסרים של רעב ושובע מתינוקה, היא מאכילה אותו לפי צרכיה הרגשיים

ולא לפי צרכיו הפיזיים", מסביר ד"ר שטייר, "התוצאה הינה קונפליקט שגורר מאבקים בלתי פוסקים, המחמירים לכדי חוסר אכילה וחוסר שגשוג".

כשמשתמשים במושג

"דפוסי האכלה לא תקינים", הכוונה היא למקרים כמו הפיכת העיסוק באוכל ובהאכלה למרכיב מרכזי בסדר היום, פליטות מרובות, אגירת אוכל בפה, האכלה בזמן שנת לילה ועוד - וגם דפוסי התנהגות

של אמא "פולניה" שמלעיטה את הילד אבל בטוחה שהילד אינו אוכל מספיק, למרות שהוא שמנמן ובריא. **"להתיר את הפלונטר"** הזה - זו המומחיות של צוות המרפאה. מלמדים את ההורים להאכיל את הילד כנדרש, לפי צרכיו האמיתיים, ולפרש נכונה את האיתותים שלו. מכיוון שהנושא כרוך בהמון חרדה, מתח ומאבקים בין הילד להורים, כמעט תמיד מעורבים בטיפול גם גורמי בריאות הנפש.

הפנייה למרפאה נעשית על פי רוב ביוזמת ההורים או הרופא המטפל, החשים שיש בעיה כלשהי הקשורה בהאכלת הילד או בעלייתו במשקל. המרפאה פועלת תחת קורת הגג של אשפוז יום, ונהנית מכל האמצעים שמרכז שניידר מעמיד לרשותה.

לעיתים מתגלות בעיות המצריכות שירות מיחידות נוספות: אנדוקרינולוגיה, גסטרו, מכון הלב ואחרות. המרפאות והמחלקות השונות אף מפנות מטופלים למרפאה - כמו במקרה של ילד עם

...וקבלו את מצטייני 2003!

לעובדים רבים במרכז שניידר מגיע ציון לשבח על עבודה מסורה ומקצועית לאורך השנה כולה. לפניכם, שישה שנמצאו ראויים במיוחד להוקרת ההנהלה בשנת 2003. כל הכבוד!

טניה טפליצקי מקבלת מפרופ' מימוני את פרס מנהל המוסד

העשרה חדשניים לשיפור מיומנויות הצוות, ובכך השכילה להעלות את מקצועיותו. בשקט וברוגע היא מנווטת את הצוות הסייעודי למתן טיפול איכותי לילד ולמשפחתו, עם רגישות רבה לרחשי לב העובדים ולקידום המקצועי. למרות העומס הרב נורית יוצרת אווירה נעימה של שיתוף ואכפתיות, בחיוך ובאווירה טובה. תרומתה ייחודית לשיתוף הפעולה בין הצוותים המקצועיים במחלקה. בטיפול סיעודי בילדים עם צרכים מיוחדים ומוגבליות, פעילותה פורצת גבולות: היא אירגנה שני ימי עיון בנושא, נמצאת בקשר רציף עם משרד הבריאות, הנהלת הכללית והאקדמיה, וזוכה להערכה ארצית.

פרס הוקרה מוענק ל**נטלי ברונשטיין**, טכנאית בית המרקחת מזה כשמונה שנים. נטלי מכינה במקצועיות, בחריצות ובדייקנות רבה כ-10,000 הכנות סטריליות בחודש לטובת המאושפזים בבית החולים - דבר החוסך 30 אחוז מההוצאות על תרופות ומשפר את איכות הטיפול. בזכותה, המחלקות מקבלות תרופות מוכנות לשימוש, ללא צורך בעבודת אחות. הודות לנטלי, תהליך הקמת מערכת CIVAS בבית המרקחת הצליח באופן מהיר ואיכותי והביא לחיסכון רב בתקציב התרופות של המרכז. היא הרחיבה את תחומי עיסוקה בבית המרקחת ובכך מפנה את זמנם של הרוקחים לביצוע משימות נוספות; מוכנה תמיד לסייע במצבי עומס, מגלה אכפתיות רבה ומפעילה שיקול דעת בהענקת סדרי עדיפויות להכנות לטובת הלקוחות, בכדי שזמן המתנה יהיה מינימלי.

ב**פרס הוקרה** זוכה גם **נורית נתנאל**, טכנאית מחשבים ונציג חברת נס ביחידת המחשב של המרכז מזה ארבע שנים. נורית אחראית על מתן תמיכה למשתמשים בתחנות הקצה של מרכז שניידר תוך מתן פתרונות לבעיות חומרה וקישור התחנות לרשת וליישומים השונים, כגון: אופיס, דואר אלקטרוני, מערכות רפואיות ומערכות פיננסיות. נורית הינה דוגמה לאדם המשקיע בעבודתו את כל הלב והנשמה. עבודתו מאופיינת במעורבות רגשית, לויאליות מוחלטת, אחריות ואכפתיות אין קץ ובהשקעה מעבר לדרישות. גישתו המקצועית והאדיבה הינה שם נרדף לאיכות בשירות.

טניה טפליצקי, זוכת **פרס מנהל המוסד**, אחראית על מתן טיפול פיזיותרפי לילדים המאושפזים ביחידה לטיפול נמרץ ובמחלקה הכירורגית, ובשעות הערב לכלל המאושפזים. טניה מלווה את המטופל במסירות ורגישות מרגע קבלתו דרך שלבי הטיפול השונים, מהאקוטי ועד לשיקומי. היא מטפלת במקצועיות ובמסירות, לאורך זמן ובשיטות טיפול חדשניות, במיגוון חולים מורכבים כמו ילדים עם כוויות נרחבות עד לקבלת תוצאות איכותיות ביותר. היא קשובה תמיד לצרכי החולה ומלווה אותו ואת משפחתו גם לאחר השחרור, הן במסגרת אשפוז יום שיקומי והן במתן עצה ותמיכה. טניה תמיד לומדת, מתעדכנת ומרחיבה את הידע המקצועי שלה, חונכת ומכשירה פיזיותרפיסטים צעירים ומקנה ידע מקצועי חשוב גם לצוות הסייעודי, לעמיתים מתחומי עיסוק מקבילים, לכוחות העזר ולעובדי המינהל. טניה מהווה דוגמה לדור שלם של מטפלים.

בציון לשבח זוכה **מאירה זולדן**, סגנית מנהלת המעבדה ההמטואונקולוגית. מאירה הקימה את המעבדה ומובילה אותה ברמת מצוינות נדירה, תוך הקפדה על בקרת איכות ושיפור תהליכים. היא מהווה את מופת לעבודה ב"ראש גדול". בין הישגיה בניית צוות איכותי, יוזמות בתהליכי שיפור איכות, הכנסת בדיקות חדשות ושיטות חדשות, כמו קיצור משמעותי של זמן תשובות לבדיקות, שיטות אבחון חדשניות המייעלות זמן ומשאבים או ביצוע מהיר, יעיל וזול של בדיקות המטולוגיות מיוחדות - והכל, תוך ניהול שקט ומסור של צוות העובדים. מזה שנים מגיעה מאירה לבצע בדיקות דחופות בכל שעה, מעבר להגדרת תפקידה וללא תמורה נוספת. היא מסייעת בכל צורך שמתעורר הן במעבדה שלה והן במענה מקצועי למעבדות מחלקתיות אחרות.

בציון לשבח זוכה ד"ר **עירית קראוזה**, רופאה בכירה במרפאה הנפרולוגית מזה כעשר שנים. היא מפגינה מצוינות, יסודיות ומקצועיות רפואית וארגונית וכן מסירות, סבלנות, התחשבות ואכפתיות רבה למטופליה. ד"ר קראוזה מקפידה תמיד לשוחח עם המטופלים ועם הוריהם "בגובה העיניים", היא קשובה להם כרופאה וכאדם, ועקב כך הם אוהבים אותה וקשורים אליה מאוד. היא מעורבת בנעשה בחיי בית החולים, ויחסיה עם צוות המרפאה ועם לקוחות הפנים מצוינים. היא מעורבת בתהליכי שיפור איכות הטיפול במרפאה ותורמת מזמנה ומרעיונותיה ליעול תהליכים. כבעלת מודעות רבה לשלמות הרשומה הרפואית, היא מקפידה על הרישום והתיעוד באופן יוצא דופן ומסייעת בשיפור תיקי המרפאה. ד"ר קראוזה מגלה תכונות מנהיגותיות, כגון מתן דוגמה אישית והאצלת סמכויות - לצד צניעות, חברות ופרגון.

בציון לשבח זוכה **נורית זוסמן**, אחות אחראית במחלקת ילדים א', העושה עבודתה במקצועיות רבה, תוך הצבת רף גבוה של איכות לעצמה ולצוות הסייעודי. היא יזמה והכניסה תהליכי בקרה

אדם אחד - עשייה מרובה: פרישה נעימה לרחל מנדולה

לאחר עשור של עשייה בבית החולים שניידר, רחל מנדולה - מנהלת השירות הסוציאלי - יוצאת לגמלאות. בתקופתה של רחל השירות הסוציאלי שגשג ופרח והפך לשירות הכולל 23 עובדות סוציאליות העובדות במרבית מחלקות בית החולים. בנוסף, ביוזמתה של רחל, הוקם פרויקט חשוב ונחוץ ביותר, הנותן מענה לאוכלוסיות מגוונות בשפות שונות, ומבטא רגישות תרבותית גבוהה של העובדות הסוציאליות במגזרים השונים.

כמקובל, החלטנו לערוך לרחל מסיבת פרידה. התברר שדווקא הפרידה עזרה לנו לגלות את רחל שלא גילינו קודם. בתהליך הכנת ערב הפרידה עשינו היכרות מחודשת עם רחל האדם, על צדיה המיוחדים, ופגשנו אותה בתקופות שונות של עשייה ויצירתיות. כל מי שהכיר אותה דיבר על היותה אדם יצירתי מאוד: אחת שתמיד משאירה תחושה של "איך לא חשבתי על זה קודם?". ערב המסיבה היה מהנה, מלא בחוויות וגדוש בהומור, מצב רוח טוב ונוסטלגיה. הוא החל בהרמת כוסית סביב השולחן, עליו הונחו מטעמים תוצרת בית שכל אחת הביאה עימה. נישאו ברכות ואיחולים וגם שיר שנכתב ובוצע על ידי כל בנות השירות. ולסיום, איחולי הצלחה לרחל מנדולה בהמשך דרכה, וברכת עשייה פוריה לעפרה ארן בתפקידה החדש - מנהלת השירות הסוציאלי במרכז שניידר.

מצוות השירות הסוציאלי

מינויים חדשים בשניידר

עפרה ארן - מנהלת חדשה לשירות הסוציאלי

לתפקיד מנהלת השירות הסוציאלי של מרכז שניידר מונתה עפרה ארן. לעפרה ניסיון מקצועי עשיר ומגוון: בין השאר היתה עובדת סוציאלית אחראית ביחידה לשיקום הפרעות גדילה של המכון האנדוקריני במרכז שניידר, עובדת סוציאלית במחלקת הרווחה של חברת החשמל, מדריכת סטודנטים לעבודה סוציאלית בהכשרתם המעשית באוניברסיטאות בר-אילן ותל אביב, עוזרת הוראה ומרצה בביה"ס לעבודה סוציאלית, ומנהלת אקדמית של קורס ארצי לעובדים סוציאליים חדשים במערכת הבריאות. לעפרה (נשואה + בן ושתי בנות) שנות לימוד אקדמיות רבות באוניברסיטת תל אביב: היא בוגרת תואר ראשון בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה ותואר שני בעבודה סוציאלית, וכיום מסיימת את הדוקטורט בעבודה סוציאלית. ברכת הצלחה שלוחה לה מההנהלה ומכל צוות שניידר.

ערן ברבי התמנה למנהל יחידת המחשב

לתפקיד מנהל יחידת המחשב של מרכז שניידר התמנה ערן ברבי. בתפקידו האחרון שימש כמנהל פרויקטים בפיתוח של חברת מרקוני בתחום התקשורת. קודם לכן היה מנהל מחשב ראשי של בית החולים וולפסון. ערן (נשוי + שתי בנות) הוא בוגר תואר ראשון בכלכלה ובמדעי ההתנהגות מאוניברסיטת בן גוריון. הנהלת מרכז שניידר וצוות העובדים מקדמים את פניו בברכה ומאחלים לו הצלחה בתפקידו החדש.

עיזרו לנו לעזור לכם!

עירית רוט

עובדים יקרים שלום,

מגיע לכולנו מזל טוב: זוהי קדנציה ראשונה של ועד עובדים עצמאי למרכז שניידר לרפואת ילדים.

הרגשנו צורך להקים את הוועד היות שעלו והתעוררו בעיות שלא באו על פתרון, ולא מצאו אוזן קשבת,

בהיותנו ועד נספח לבית החולים בילינסון.

בפתיחה של תקופת כהונה חדשה, ובהיותנו גוף נבחר המייצג את עובדי מרכז שניידר, מחויב ועד העובדים לא רק לעמוד על משמר זכויות העובדים, אלא גם לשמור על תדמית המוסד ולהאדיר אותה. אין אנו שוכחים זאת לרגע, ובכל זאת - אנו, כשליחי העובדים, מחויבים בד בבד לעשות כל שביכולתנו בכדי לבלום מגמות שיש בהן ניסיון לפגיעה בביטחון העובדים או בזכויותיהם.

חשוב לציין, שהנהלת המוסד קיבלה את הקמת הוועד בצורה חיובית, ואנו מוצאים בהנהלה אוזן קשבת ונכונות לשתוף פעולה. אני תקווה שכך יהיה גם בהמשך דרכנו.

כבר בחודשים הראשונים לכהונת הוועד אנו פוגשים עובדים רבים המבקשים את עזרתנו, ומשתדלים ככל יכולתנו להגיע לפתרון הטוב ביותר לבעיות המוצגות בפנינו.

אנו, חברי הוועד בכלל, ואני, כיושבת הראש בפרט, פתוחים להקשיב, לענות ולעזור בכל בעיה שאתם העובדים נתקלים בה. איני יכולה להבטיח שכל בעיה תמצא בעזרתנו את הפתרון המושלם, אך אני מבטיחה להקשיב תמיד ולנסות לעזור כמיטב יכולתי. יחד עם זאת, חשוב לזכור שאנו זקוקים לעזרתכם: כולנו, חברי הוועד, מקווים לקבל מכם, העובדים, את מלוא שיתוף הפעולה במאבקם שאנו מנהלים עבורכם. עיזרו לנו לעזור לכם: אנו עומדים בפני תקופה לא קלה, ונוכל לה רק אם נהיה מאוחדים.

פעילות הוועד מתפרסת לתחומים נוספים: פעילות הרווחה, הכוללת כרטיסים למופעים, טיולים, צעדות וכדומה; ועדת חברים שתפקידם ביקור חולים וביקורי אבלים; ועדת ספורט שמתפקידה יהיה להקים קבוצות נוספות בענפי ספורט שונים (לאחר שנבחרת הבאולינג שלנו רושמת תוצאות יפות בליגה למקומות עבודה) - ואנו ומקוויים שרבים מכם ימצאו עניין בכך. בהזדמנות זו אני רוצה להודות לכל חברי הוועד, על העזרה והפעילות למרות הקושי והלחץ בעבודה, ולכם, מנהלי המחלקות והמכונים, על שיתוף הפעולה. לשירותכם פועל חדר הוועד בימי א' בשעות 11:00-14:00, ובימי ב', ד' וה' בשעות 8:00-12:00. מס' הטלפון הפנימי שלנו הוא 5135 והפקס 3466. אז...תהיו בקשר!

שלכם,

עירית רוט

יו"ר הוועד

הדרמות האנושיות וההישגים הרפואיים שבמרכז שניידר זוכים לסיקור קבוע בתקשורת. לפניכם מקבץ מייצג ממה שנכתב על שניידר במהלך החדשים האחרונים

"ידעות אחרונות"

"ידעות אחרונות"

"הארץ"

"מעריב"

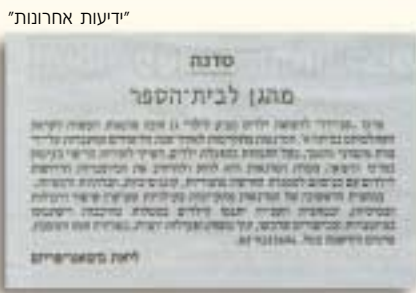

ההתקדמות הגדולה בטיפול בילדים חולי סרטן נובעת משימוש בכלים של ביולוגיה מולקולרית, המאפשרים אבחון מדויק יותר של התאים החולים

האבחון המדויק של התאים החולים הוא המפתח לטיפול היעיל ביותר. מדענים בסיני ובמרכז שניידר פיתחו שיטה חדשה לאבחון מדויק יותר של התאים החולים. השיטה החדשה מאפשרת לאבחן מדויק יותר את התאים החולים, ולתכנן טיפול יעיל יותר. השיטה החדשה מבוססת על שימוש בכלים של ביולוגיה מולקולרית, המאפשרים אבחון מדויק יותר של התאים החולים. השיטה החדשה מאפשרת לאבחן מדויק יותר את התאים החולים, ולתכנן טיפול יעיל יותר.

"הארץ"

"ידעות אחרונות"

השחררה לביתה חינוך ופיקוח קשה סוציאלית רגשית במסגרת

אנחנו שניידר מבצעים את המשימה של שחרור ילדים חולי סרטן מהבית הספר והטיפול הרפואי, אל ביתם. המשימה היא לא פשוטה, אך אנחנו עושים זאת בצורה הטובה ביותר. אנחנו שניידר מבצעים את המשימה של שחרור ילדים חולי סרטן מהבית הספר והטיפול הרפואי, אל ביתם. המשימה היא לא פשוטה, אך אנחנו עושים זאת בצורה הטובה ביותר.

תרומה טעימה למען "ילדים שלנו"

ארוחת גורמה אינטימית ומיוחדת לאור נרות, שכל הכנסותיה קודש לעמותה, נערכה ב-30 באוקטובר בביתה של אלינוער רבין, כותבת ועורכת ספר הבישול "40 עד 40". הארוחה הוכנה והוצגה על ידי שפים המשתתפים בספר: חני לשם מ"חטאים מתוקים", שי מונטג מ"רביבה וסיליה", ירון עמר מ"קפה כזה", יאיר פיירברג, עודד שוורצברד (בן טיפוחיו של יונתן רושפלד) וערן שוורצברד - תודה לכל המשתתפים והתורמים! לאור הביקוש הרב והצלחת האירוע, הוחלט להפיק אירוע דומה ב-12.2.04, ברוח חג האהבה.

טויס-אר-אס למען המרכז החינוכי

זו השנה השנייה שרשת טויס-אר-אס מלווה את פרויקט לוחות השנה של מרכז שניידר - ומהווה שותפה מלאה בקידומו. הרשת שיווקה בכל חנויותיה אלפי לוחות שנה, ללא כל תמורה, כאשר כל ההכנסות הועברו לטובת המשך הפרויקטים של המרכז החינוכי בשניידר. צוות

מרכז שניידר מוקיר תודה לטויס-אר-אס, על שיתוף הפעולה והתמיכה לאורך כל התקופה. בתמונה: פרופ' מימוני (משמאל) מעניק לעידו מזורסקי, מנכ"ל טויס-אר-אס, תמונת מטריית ג'ירפה (סמלה של טויס-אר-אס), מעשה ידי הילדים המאושפזים.

נשות ה-G.A. ביקרו בסטארלייט

עמותת "ילדים שלנו" וארגון "אריה יהודה" ישראל אירחו את חברות העצרת הכללית של איחוד הקהילות היהודיות (G.A.), שהתקיימה בישראל בימים 16-18 בנובמבר. את פני האורחות קיבלה בחדר הסטארלייט לין שניידר, שליוותה אותן לאורך תוכנית הביקור, בסיוור במחלקות בית החולים ובחלוקת מתנות לילדים המאושפזים. הנשים התרגשו מאוד מהביקור ובמיוחד מהמפגש עם הילדים, שקיבלו אותן בחום ובאהבה.

מארחים את כוכבי "כוכב נולד"

עמותת "ילדים שלנו" בשיתוף עם עמותת "חסדי נעמי" אירחו במרכז שניידר לרפואת ילדים את כוכבי תוכנית הטלוויזיה המצליחה "כוכב נולד". לכוכבים התלוו צביקה הדר, שלישיית "מה קשור",

שלומי הקוסם וחגית הליצנית. הביקור היה מרגש ביותר: הילדים, הורים וצוות המרכז קיבלו את פני הכוכבים ניט, שירי וגבסו בהתלהבות רבה, ואף כיבדו את ההופעה בתשואות רמות.

תמיכת הפדרציות: מארה"ב באהבה

בהמשך לתמיכתה המסיבית של פדרציית ניו-יורק במרכז שניידר לאורך השנים האחרונות בתחום רכישת ציוד ליחידה לטיפול נמרץ, במימון מכשיר רנטגן C-Arm, בתחום העובדים

הסוציאליים ובטיפול בנפגעי טראומה - זכה המרכז לאחרונה לתמיכה רחבה של פדרציות סן פרנסיסקו, וושינגטון ושיקגו. פדרציית וושינגטון לקחה על עצמה, מעבר לתרומתה לציוד עבור היחידה לטיפול נמרץ, לתמוך ביחידת הכוויות בילדים ההולכת ומוקמת בימים אלו, ולגייס את המשאבים הדרושים להפעלתה בשלב זה. משלחת של פדרציית וושינגטון, שביקרה לאחרונה במרכז שניידר, חזרה והביעה את הזדהותה העמוקה עם מרכז שניידר בכלל, ועם הקמת המרכז הארצי לכוויות בילדים בפרט. בהמשך להבעת תמיכה זו ביקרו במרכז שניידר נציגי פדרציית שיקגו. כהמשך לתמיכתם בשנה שעברה במימון של שניידר בעת ההתארגנות למקרי לוחמה וטרור, באו נציגי הפדרציה להביע את הוקרתם למרכז ולצוותו על העשייה הרפואית, להכיר את מוקדי הפעילות הייחודיים ולהתרשם מהצרכים העכשוויים השונים. פדרציית שיקגו התחייבה לתמוך כספית בהרחבת יחידת הצינתורים שבמכון הלב. ולנו לא נותר אלא לומר, ומעומק הלב: תודה!

יום המתנדב 2003: עשור לעמותת "ילדים שלנו"

העמותה למען רווחת ילדי שניידר ובריאותם ציינה עשר שנות פעילות באירוע מרגש שהוקדש למתנדבים

אציק אוחיון, ראש עיריית פתח תקוה, פרופ' מרק מימוני, מנהל מרכז שניידר, ודליה כהן, יו"ר "ילדים שלנו". חברי להקת "הנינים של טוני" מתיכון חדש בתל אביב חיממו את האווירה בשירים וריקודים. במהלך הטקס הוענקו תעודות ברכה והוקרה לעמותה על עשר שנות תרומה ועשייה מבורכת לרווחת ילדי מרכז שניידר, וכן תעודות הוקרה והערכה למתנדבי העשור של העמותה (ראו "פינת המתנדב") שזכו לתשואות רמות מהקהל.

"הנשמה של המרכז"

מתוך דברים שנשאה מינדי שניידר-לסר, נשיאת עמותת "ילדים שלנו", ביום המתנדב

"...תמיד התרגשתי בעת ביקורי בישראל ובמרכז שניידר לרפואת ילדים, מהחום ומהאהבה שהורעפו עלי ועל משפחתי, אולם מאז תחילת כהונתי בתפקיד, אני נרגשת במיוחד מההתלהבות ומהתמיכה האוהדת שאני זוכה

לקבל מחברי העמותה וממתנדביה. בריאותם ורווחתם של ילדים היוו חלק חשוב במעורבות של משפחתי בקהילה במשך שנים רבות. אני גאה להמשיך את דרכה של אימי ז"ל ולהיות חלק מעמותת "ילדים שלנו". אמי תמיד דיברה על העמותה ועל מתנדביה בחיבה ובכבוד. היא לא הפסיקה להתפעל מן ההישגים שהצלחתם להשיג בזמן קצר כל כך. גם אני נפעמת מהפעילויות הרבות של העמותה המיוחדת הזאת - "הנשמה של המרכז הרפואי". הילדים המאושפזים כאן הינם ברי מזל על כך שאתם מלווים אותם. תודה ל-450 המתנדבים הנפלאים של "ילדים שלנו" ולצוות הנהדר של העמותה ובמיוחד לאיריס לנגר, רות שוורץ, הילית גלעד, איה גרינפלד, אירית שהרבני וכל מארגני האירוע המיוחד הזה. ברכות לדליה כהן, לרות הלוי ולפרופ' מימוני - ותודות לכל הרופאים, האחיות, העובדות הסוציאליות והצוות כולו על העבודה הנפלאה שהנכם עוסקים בה יום ולילה. אשרי בית החולים הזוכה למתנדבים ולצוות מסור שכזה. אתם מהווים השראה לכולנו והלוואי ותמשיכו כך עוד שנים רבות."

עמותת "ילדים שלנו" חגגה השנה את יום המתנדב בסימן עשור לפעילותה, באירוע מיוחד ומרגש שהתקיים באודיטוריום של מרכז פלסנשטיין. באירוע נכחו מינדי שניידר, הנשיאה החדשה של העמותה, ולין שניידר, נשיאת הכבוד של העמותה, שהגיעו במיוחד מארה"ב על מנת להוקיר את פעילותם החשובה של 450 המתנדבים במרכז שניידר לרפואת ילדים בישראל.

עמותת "ילדים שלנו" עושה מעל ומעבר בכדי לשפר את רווחתם ובריאותם של הילדים ומשפחותיהם, בכל דרך אפשרית (וגם בלתי אפשרית). מדי חודש, מממנת העמותה את תוכנית "חיי הילד" ואת פרויקט ה"סטארלייט". בנוסף, היא התורמת היחידה של ערכות בדיקה חיוניות ביותר לילדים חולי סוכרת. במשך השנים, תרמה העמותה אלפי משחקים וצעצועים, רכשה ציוד חיוני ביותר לכל המרפאות והמחלקות, הגשימה משאלות והפיקה מסיבות בחגים ובימי הולדת - ממש עולם ומלואו. "חייליה" המסורים של עמותת "ילדים שלנו" הם מאות המתנדבים, שאותם מרכזת בנאמנות ובמסירות רות שוורץ. מאחורי הקלעים אלו הם ידידי העמותה והתורמים, שעזרתם לא תסולא בפז. פרויקט יום המתנדב נוצר במיוחד עבור אנשים נפלאים אלו הראויים לכל הוקרת תודה. כשבוע לפני האירוע, הוצגה בלובי מרכז שניידר תערוכת תמונות מימי הקמת המרכז והעמותה, ובה גם תמונות של מתנדבים בפעילותם. במהלך השבוע חולק שי לכל המתנדבים בצירוף ברכה ממנהל המרכז, פרופ' מרק מימוני. בערב האירוע הוזמנו המתנדבים לקבלת פנים מיוחדת באדיבות קייטרינג "פרי הארץ", שתרם ממיטב מטעמיו לאירוע. בטקס יום המתנדב שנערך בהמשך נשאו דברי הערכה והוקרה רות שוורץ, רכזת המתנדבים, איריס לנגר, יו"ר ומייסדת "ילדים שלנו", מינדי שניידר לסר, נשיאת העמותה,

ינת המתנדב של "ילדים שלנו"

יישר כוח למתנדבי העשור!

אלו הם 40 מתנדבי העשור (1993-2003) שקיבלו תעודות הוקרה ביום המתנדב (לפי סדר א"ב של שמות המשפחה): ניצה אברמוביץ, יהודית אלקלעי, חנה אלקסלסי, שושנה אמיר, אולגה אנגל, לאה ארצי, רבקה בלומנפלד, פיליפ ברוקס, מאיר ברנט ז"ל, לאה גבע, עליזה גורן, מלכה דבש, מרים דולצה, מלכה הובר, פלורה הלבץ, פרידה וינטר, דבי זינגר, רות חסקל, יעל חרובי, קיטי טוהר, בוריס טויבין ז"ל, רות טימן, אהובה טלמור, שושנה יערוני, חיה יצחקי, חיה כהן, איריס לנגר, לבנה מדנס, חיה מוניץ, שושנה עופר, רבקה פויכטונגר, שולמית פיוטרקובסקי, זהבה פייבוש, רחל פרידלנר, חוה פרידמן, אביטל קהלני, עליזה קולודני, שמחה קלדרון, אהרון קלנטרי, רות שוורץ. לכם, מתנדבים יקרים, הוקדש ערב העשור של עמותת "ילדים שלנו", בהוקרה, באהבה ובהמון תודה על שאתם כאן עבור הילדים שלנו. והלוואי שנמשיך ביחד כך, עוד שנים רבות.

האחיות המתאמות. הכי מתאימות

מימין: רחל, ענת וציפי. המתאמות שלנו

מקושרת למאגרי מידע של תורמים פוטנציאליים בארץ ובעולם ואחראית על חיפוש אחר תורמים מתאימים. פעמים רבות התורמים הללו הם אחים ואחיות של הילד הזקוק להשתלה. ענת אמונה על הכנה להשתלה, הן של התורם והן של הנתרם.

רחל ברגרין, אחות ביחידה לטיפול נמרץ, היא מתאמת השתלות ומושתלי אברים. רחל, המוכרת לכולם בשם **ברגי**, ממלאה את התפקיד מזה חמש שנים. בטיפולה כ-100 מושתלי כבד, כליה, לב ולב-ריאות. היא מתאמת את הטיפול ומלווה את המושתלים בדרך הארוכה, המתחילה עם הכניסה לרשימת המועמדים להשתלה, ממשיכה במהלך הניתוח וכמובן גם לאחריו. ברגי נותנת מענה לכל השאלות המטרידות - והן, מן הסתם, רבות. כמו שאר המתאמות, היא עושה מלאכה בנתינה ובאכפתיות אין קץ.

בזכותן, החולה אינו "נופל בין הכסאות" גם כשמדובר בפרוצדורות מורכבות כמו השתלות איברים. הכירו את האחיות המתאמות - פעמיים בהא-הידיעה

הן מומחיות בתחומן, מכירות באופן מעמיק את החולה ומשפחתו, את אבחון המחלה ואת דרכי הטיפול בה. הן מתאמות בין גורמים רבים מספור הקשורים במתן טיפול ספציפי, אם בתוך מרכז שניידר ואם מחוצה לו. לולא הן, הכל היה ארוך ומסורבל יותר והחולה היה עלול "לפול בין הכיסאות". עבור המשפחות וגם עבור הצוות הן הכתובת בהא-הידיעה לפניו, לבקשת עזרה ולשאלות בנושאים שבתחום תפקידן. הגיע הזמן שנכיר אותן:

ציפי דנה, מתאמת טיפול תומך (פאליאטיבי) וטיפול ביתי במערך האונקולוגי, ממלאת את התפקיד כבר שלוש שנים ובטיפולה כ-100 משפחות, עשר מהן של חולים סופניים המטופלים בבית באמצעות הקהילה. בביתו, מקבל החולה טיפול אנטיביוטי, כימותרפי, טיפול בנוזלים וכמובן טיפול בכאב. כמובן שיש צורך להדריך את המשפחות היטב ולתמוך בהן לאורך כל הדרך. הצוותים המטפלים בקהילה והמשפחות פונים אל ציפי בכל בעיה, והיא זמינה למענם תמיד. **ענת פלס בורץ** היא מתאמת השתלות מח עצם במערך האונקולוגי. ענת חדשה בתפקיד, בו החליפה את **נורית בן-צבי** שהיתה הראשונה בתפקיד זה בשנת 1999 ופרשה לא מכבר לגמלאות. ענת מרכזת ומתאמת את נושא תרומת מח העצם במחלקה. היא

נא להכיר: שגרירי הסיעוד של שניידר

המקצועיות הגבוהה של צוות הסיעוד במרכז שניידר זוכה למוניטין לא רק בארץ אלא גם בקהילה הבינלאומית

והתוויה של חשיבה, דרכים, כלים ואמצעים בתחום החינוך וההדרכה של חולי סוכרת, וגם הדרכת כלל האוכלוסייה כיצד לאמץ אורח חיים בריא, העשוי למנוע את הופעתה של סוכרת מסוג 2.

European Dialysis and Transplant Nurses Association and European Renal Care Association - בארגון זה מייצגת אותנו **מיכל וייסמן**, אחות יחידת הדיאליזה. מיכל הוזמנה להשתתף בתת-ועדה בנושא דיאליזה בילדים במסגרת הארגון הבין-לאומי. היא מוזמנת על ידי הארגון ועל חשבוננו למספר פגישות עבודה באירופה, המחייבות אותה לעבודת הכנה מדוקדקת. הפגישות הללו מניבות ידע רב והנחיות עדכניות לקידום הטיפול בילדים עם אי ספיקת כליות סופנית וכרונית.

ליו"ר של **ועדה מלווה למומחיות בסיעוד בטיפול נמרץ ילדים ופגים** מונה לא אחר מאשר **נג'אח זייד**, האח האחראי בטיפול נמרץ במרכז שניידר. נג'אח מכהן כיו"ר ועדה זו מראשית שנת 2003. הוועדה הוקמה על ידי ד"ר שושנה ריבא, האחיות הראשיות הארציות. תפקידה של הוועדה לייצג לאחות הראשיות בכל התחומים הקשורים בקידום מומחיות בסיעוד טיפול נמרץ ילדים ופגים, פיתוח ההשתלמויות בתחום, מבחני מומחיות, הרשאות מיוחדות ועוד.

כישורים מקצועיים גבוהים, ידע רב ומומחיות בתחום קליני ספציפי - התכונות הללו, שבהן התברך הצוות הסיעודי במרכז שניידר, יוצרות ביקוש לנציגי הסיעוד שלנו בגופים מקצועיים שונים בארץ ובעולם. מדובר בוועדות, מועצות וארגונים לאומיים ובינלאומיים בתחומי בריאות, רפואה וסיעוד - גופים ציבוריים העוסקים בגיבוש המלצות למדיניות בריאות, בפיתוח המקצוע והעוסקים בו ובבניית מדדים לאיכות ולמצוינות. אנו גאים להציג בפניכם את נציגינו: **במועצה הלאומית לסוכרת** חברה **רגינה אופן**, אחות אחראית במכון לאנדוקרינולוגיה וסוכרת ובמרכז הארצי לסוכרת נעורים. המועצה הוקמה השנה על ידי שר הבריאות דני נוה, במסגרת מה שמכונה "המועצות הלאומיות לבריאות". המועצה משמשת גוף יועץ למשרד הבריאות בתחומי מניעה וטיפול במחלת הסוכרת וסיבוכיה. במסגרת המועצה יוכנו תוכניות ברמה של אסטרטגיה לאומית בתחום הסוכרת לשנים 2010-2020.

Diabetes Education Study Group of the European Association for the Study of Diabetes - גם כאן מייצגת את מרכז שניידר רגינה אופן, שהתמנתה כחברה בגוף בין-לאומי זה לשנים 2003-2006. תפקידו החשוב של ארגון זה הינו פיתוח

צחוק יפה לבריאות: יום בחייו של ג'לולוג *

* ג'לולוגיה: מדע ההומור

עם חיוך על הפנים, קל יותר להבריא; זה כבר מוכח - והג'לולוגים במרכז שניידר מוכיחים זאת כל יום מחדש. על בסיס קבוע הם מופיעים במחלקות, כליצן, כבובה או כגמד, כדמויות עליזות מעולם הילדים, בתחפושות מרהיבות ובאיפור צבעוני - מקלים על סבלם של הילדים ומסייעים להם לנוח מעט מהמחלה ומהטיפולים. הם מותירים אחריהם אווירה של שלווה, בריאות וחיוך גדול - ואינם מדלגים גם על הצוות המטפל...

